

НАУЧНА СЕСИЯ ПО СЛУЧАЙ 160-ГОДИШНИНАТА ОТ РОЖДЕНИЕТО НА НАЙДЕН ГЕРОВ

На 10 март по инициатива на Института за литература при БАН в Дома на съюза на научните работници в Пловдив се проведе научна сесия, посветена на 160-годишнината от рождението на бележития възрожденец Найден Геров. В сесията взеха участие научни работници от Института за литература и Националния музей на българската литература, НБ „Кирил и Методий“, представители на Музея на Възраждането в Пловдив, на ПУ „Паисий Хилендарски“ и на Дирекцията на музеите в Копривщица. Същите доклади и научни съобщения бяха изнесени пред копривщанската общественост на следващия ден — 11 март.

По време на сесията бяха разгледани проявите на Н. Геров като филолог, поет, културен и обществен деец.

В основния доклад, изнесен от ст. н. с. Д. Леков, бе очертано мястото на Найден Геров в развитието на новобългарската поезия, ролята му на пионер в нея чрез въвеждането на силаботоническото стихосложение и създаването на първата българска поема „Стоян и Рада“.

Заслужено място бе отделено на филологическите занимания на Н. Геров. Ст. н. с. Елена Георгиева и ст. н. с. Сабина Павлова разгледаха дейността на възрожденския книжовник като езиков строител и ревнител на българския език: участието му в езиковите процеси като създател на теория за характера на книжовната езикова система; работата му като създател на речник на българския език; приноса му в книжовните обработки на езика и стилистичното изграждане. Ст. н. с. Здравка Гунова характеризира лексикографските качества на Н. Геров.

Предмет на специален интерес бяха фолклористичните интереси и занимания на възрожденеца. Гл. ас. Юлия Николова потърси връзките на Н. Геров с фолклора в няколко насоки: работата му като събирач на фолклорни материали; като пропагандатор на идеята за събиране на фолклора; ролята на речника му като фолклорен и етнографски сборник, от една страна, и като теоретико-изследователски труд върху фолклора, от друга; взаимоотношението фолклор — литература, осъществявано в творчеството на писателя.

Ст. н. с. Цвета Унджиева съобщи за неизвестен ръкопис — рецензия на Н. Геров за сборника на Безсонов (ръкописът се съхранява в архива на АН ССР в Ленинград). Рецензията на Геров, се изтъкна в съобщението, е

първата критична оценка за фолклорния сборник на руския славист и е доказателство за задълбочено научно отношение към проблемите на фолклористиката. На основата на кореспонденцията на Н. Геров Мая Янкова посочи интересни данни, свързани с етнографските и археологическите занимания на възрожденеца.

В научно съобщение, отнасящо се до отношенията между Н. Геров и П. Р. Славейков, ст. н. с. Соня Баева изнесе нови факти, които свидетелствуват за участието на Геров при първите творчески прояви на П. Р. Славейков като поет и публицист.

Участниците в сесията насочиха вниманието си и към ролята на руската култура при творческото формиране на Н. Геров. Р. Дамянова разгледа влиянието на руската епистоларна традиция върху писмовното наследство на книжовника. Чрез доклада на Н. Гичева присъствувашите бяха запознати с кореспонденцията на Н. Геров, документираща контактите му с видния английски славист Морфил и с Леон Ламуш — френски историк и популяризатор на лексикографския труд на българския филолог.

Изследването на ст. н. с. Ил. Тодоров на някои неизвестни моменти от публицистиката на Н. Геров насочи към интересна страна от книжовното наследство на писателя.

Един от основните акценти в сесията бе свързан с документалното наследство на Геров, съхранявано в архивните фондове на наши културни институции като БИА при НБ „Кирил и Методий“ и Музея на Възраждането в Пловдив. Подчерта се, че все още неизследваният архив на възрожденеца крие богати възможности за прецизиране на книжовната и обществената му дейност. Н. Запрянова запозна с неизследвани документи от архива на Геров, разкриващи нови факти около борбата за църковна независимост, политическото освобождение на страната, от живота на изтъкнати възрожденски книжовници и общественици. Д. Пиронков проследи участието на Н. Геров в Освободителната война. Въз основа на документални материали Ив. Пошов и Евд. Емануилова очертаха в докладите си заслугите на Найден Геров като руски вицеконсул, педагог и творец в Пловдив.

Съществена особеност на научната сесия бе широката проблематика на представените доклади, стремежът да се осветлят различни страни от делото на Найден Геров, да се открият по-ярко неизследваните досега моменти от неговото творчество.

Лидия Михова